

1. Jelölje a derékszögű háromszög két befogóját a és b , a kerületét $2s$. Ekkor $ab = 86,4$, $s = \frac{T}{\rho} = 18$, $2s = 36$.

Az érintő szakaszok egyenlősége miatt az átfogó $a + b = 4,8$, tehát $2a + 2b = 9,6$, $a + b = 4,8$. Az egyenletrendszer megoldása $a = 14,4$, $b = 6$ egység ($a \geq b$), az átfogó $c = 20,4 - 4,8 = 15,6$ egység.

2. Az egyenlet diszkriminánsa

$$D = 4(b+c)^2 - 4 \cdot 2 \cdot (ab+bc+ca-a^2) = 4((a-b)^2 + (a-c)^2) \geq 0$$

minden $a, b, c \in \mathbf{R}$ esetén, tehát mindig van valós megoldás. A két megoldás pontosan akkor egyenlő, ha $D = 0$, azaz ha $a = b = c$. Ekkor $x_1 = x_2 = a$.

3. Jelölje az átlót e , a szárat c , a trapéz köré írt kör sugarát r . Ekkor $e \cos \alpha = \frac{a+b}{2}$, $c = 2r \sin \alpha$. Mivel $c^2 = e^2 + a^2 - 2ea \cos \alpha$, azért $c^2 = e^2 - ab$, tehát

$$c^2 = \left(\frac{a+b}{2 \cos \alpha} \right)^2 - ab = \frac{a^2 + b^2 + 2ab - 4ab \cos^2 \alpha}{4 \cos^2 \alpha} = \frac{a^2 + b^2 - 2ab \cos 2\alpha}{4 \cos^2 \alpha}.$$

A trapéz köré írt kör sugara

$$r = \frac{c}{2 \sin \alpha} = \frac{\sqrt{a^2 + b^2 - 2ab \cos 2\alpha}}{2 \sin 2\alpha}.$$

4. A feltétel szerint $a_1 = q + 3$ és $S_n = 35$. Ha $q = 1$, akkor $a_1 = 4$, tehát $a_n = 4$, így $a_1 \cdot a_n = 16 \neq 100$, tehát $q \neq 1$. Ekkor $35 = a_1 \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1}$ és $a_1^2 \cdot q^{n-1} = 100$, tehát $q - 1 = a_1 - 4$ és $a_1 \cdot q^n = \frac{100}{a_1}(a_1 - 3)$; ezekből $35(a_1 - 4) = \frac{100}{a_1}(a_1 - 3) - a_1$,

$$36a_1^2 - 240a_1 + 300 = 0, \quad a_1 = 5 \quad \text{vagy} \quad a_1 = \frac{5}{3}.$$

Ha $a_1 = 5$, akkor $q = 2$ és $n = 3$, hiszen $25 \cdot 2^{n-1} = 25 \cdot 4$, ha $a_1 = \frac{5}{3}$, akkor $q = -\frac{4}{3}$, és nincs megfelelő n , hiszen $\frac{25}{9} \left(-\frac{4}{3}\right)^{n-1} = 100$ egyetlen n -re sem teljesül.

5. A P ponton áthaladó $x = 5$ egyenletű egyenes a feltételnek nem felel meg. Minden ettől különböző, a P ponton áthaladó egyenes egyenlete $y - 3 = m(x - 5)$ alakban is írható. Ha $m = -\frac{3}{2}$, akkor az egyenes párhuzamos az adott egyenesekkel, így $m \neq -\frac{3}{2}$. A keresett egyenes az első egyenest az $x_1 = \frac{10 + 10m}{3 + 2m}$, a második egyenest az $x_2 = \frac{5 + 10m}{3 + 2m}$ abszcisszájú pontban metszi. A feltétel szerint $|x_1 - x_2| = 1$, tehát $\frac{5}{|3 + 2m|} = 1$, ahonnan $m = 1$ vagy $m = -4$. A feltételnek két egyenes felel meg, ezek egyenlete: $x - y = 2$, illetve $4x + y = 23$.

(A feladat más úton is megoldható. Hogyan?)

6. Teljes négyzetté alakítással

$$(1) \quad (x - 2 \sin xy)^2 + 4 \cos^2 xy = 0,$$

hiszen $4 - 4 \sin^2 xy = 4 \cos^2 xy$.

Az (1) egyenlet pontosan akkor teljesül, ha $\cos xy = 0$ és $x = 2 \sin xy$.

Ha $xy = \frac{\pi}{2} + 2n\pi$, $n \in \mathbf{Z}$, akkor $\sin xy = 1$, tehát $x = 2$ és $y = \frac{\pi}{4} + n\pi$, $n \in \mathbf{Z}$;

ha $xy = \frac{3\pi}{2} + 2k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$, akkor $\sin xy = -1$, tehát $x = -2$ és $y = -\frac{3\pi}{4} + k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$.

(A feladat más módokon is megoldható. Hogyan?)

7. Legyen a keresett távolság x , a gúla magasságát jelölje m . A hasonló testek térfogatának arányára vonatkozó tétel alkalmazásával $x = \frac{m}{\sqrt[3]{2}}$. A gúla akkor létezik, ha $c > \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2}$, azaz ha $4c^2 > a^2 + b^2$. Az átló tengelymetszet felhasználásával $m^2 = c^2 - \frac{a^2 + b^2}{4}$, $m = \frac{1}{2}\sqrt{4c^2 - a^2 - b^2}$. A szöban forgó távolság $x = \frac{1}{2\sqrt[3]{2}} \cdot \sqrt{4c^2 - a^2 - b^2}$, a síkmetszet területe $t = \frac{ab}{\sqrt[3]{4}}$.

8. Az eredeti feladatban az egyenlet gyökeire helyesen: $x_1^2 + x_2^2 = \frac{9}{2}$.

Mivel a gyökök valósak, azért $p^2 + 4q \geq 0$, $x_1 + x_2 = -p$, $x_1x_2 = -q$, így

$$\frac{9}{2} = x_1^2 + x_2^2 = (x_1 + x_2)^2 - 2x_1x_2 = p^2 + 2q, \quad \text{azaz} \quad 4q = 9 - 2p^2, \quad q = \frac{9}{4} - \frac{1}{2}p^2.$$

Az $f(p) = q - p = \frac{9}{4} - \frac{1}{2}p^2 - p = \frac{11}{4} - \frac{1}{2}(p+1)^2$ kifejezés értékkészletét a $-3 \leq p \leq 3$ intervallumban keressük, mivel $p^2 + 4q = p^2 + 9 - 2p^2 \leq 0$ pontosan akkor, ha $p^2 \leq 9$. Így $-2 \leq p+1 \leq 4$, amiből $0 \leq (p+1)^2 \leq 16$, ezért $-8 \leq -\frac{1}{2}(p+1)^2 \leq 0$, tehát $-\frac{21}{4} \leq f(p) \leq \frac{11}{4}$.

Rábai Imre